

УДК 614.2:323.21(477)

DOI 10.36.030/2664-3618-2020-1-80-87

Олексій Деміхов,*кандидат наук з державного управління,**асистент кафедри управління ННІ фінансів, економіки та менеджменту ім. Олега Балацького,**Сумський державний університет**<http://orcid.org/0000-0002-9715-9557>***Ія Дегтярєва,***доктор наук з державного управління, доцент,**професор кафедри регіонального управління, місцевого самоврядування та управління містом,**Національна академія державного управління при Президентіві України**<http://orcid.org/0000-0002-0807-961X>*

РОЗВИТОК ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИХ ЗАСАД ЗАСТОСУВАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СФЕРІ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ

У статті проаналізовано стан сформованості та на цій основі визначено напрями розвитку організаційно-правових засад для застосування цифрових технологій у сфері громадського здоров'я в Україні. Обґрунтовано за результатами аналізу європейських та вітчизняних документів, пов'язаних із цифровізацією та громадським здоров'ям, необхідність удосконалення базового документа – Концепції розвитку системи громадського здоров'я. Охарактеризовано ситуацію щодо інституційного забезпечення громадського здоров'я. Запропоновано напрями запровадження нових цифрових технологій у сфері громадського здоров'я, серед яких: удосконалення процедур регуляторної політики; реалізація публічних стратегій, програм і проєктів забезпечення громадського здоров'я; навчання та просвітництво населення; розвиток страхової системи; кластеризація; етика цифрової взаємодії та ін.

Ключові слова: громадське здоров'я; правові засади; інституційне забезпечення; цифрові технології; напрями політики.

Постановка проблеми. Цифровізація, яка передбачає впровадження новітніх технологій в організаційно-управлінські процеси, відкриває нові небачені раніше можливості для вироблення та реалізації політики в будь-якій сфері. Сьогодні вона змінює фундаментальні засади врядування, роблячи його особливо чутливим до суспільних потреб, пришвидшує і здешевлює послуги, забезпечує їх загальнодоступність.

Політика громадського здоров'я (ГЗ) передбачає першочергове застосування цифрових технологій, адже, як зазначається у ст. 3 Конституції України, «людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю». На сьогодні стан здоров'я українців україн незадовільний, і тому необхідно задіяти всі можливі ресурси, щоб поліпшити ситуацію. Для цього є достатні мережеві передумови. Як свідчить низка міжнародних рейтингів (Україна, 2020), Україна

має досить високий ступінь мережевого розвитку, а українські ІТ-фахівці визнані в усьому світі.

Певні кроки з цифровізації у сфері ГЗ в нашій державі вже зроблені, проте існуючі результати засвідчують потребу в більш активному та системному подальшому їх використанні, що, у свою чергу, потребує формування відповідних правових та організаційних умов.

Аналіз останніх досліджень. Сучасні науковці, такі як В. Дрешпак (2012, с. 78–87), С. Кандзюба (2020, с. 28–37), О. Карпенко, В. Куйбіда, В. Наместнік (2018, с. 5–10), І. Козюра (2018, с. 132–139), О. Мазур (2020, с. 147–156), М. Bolívar, L. Muñoz (2018, р. 36–62), М. Kassen (2017, р. 18–46) та багато інших зазначають, що цифрові інструменти на сьогодні мають бути пріоритетними для вироблення і впровадження публічних політик в усіх сферах суспільного життя. У фокусі уваги науковців перебували окремі аспекти державної та регіональної політики щодо

електронного урядування як складової публічного управління, базові дефініції, напрями розвитку електронних послуг, концептуальні підходи до здійснення цифрового врядування. Водночас організаційно-правові засади застосування цифрових технологій у сфері громадського здоров'я в Україні ще не були предметом окремих досліджень.

Мета статті – проаналізувати стан сформованості та визначити напрями розвитку організаційно-правових засад застосування цифрових технологій у сфері громадського здоров'я в Україні.

Виклад основного матеріалу. Насамперед нагадаємо, що відповідно до Концепції розвитку системи громадського здоров'я (схвалена у 2016 р.) система ГЗ – це комплекс інструментів, процедур та заходів, що реалізуються державними та недержавними інституціями для зміцнення здоров'я населення, запобігання захворюванням, збільшення тривалості активного та працездатного віку і заохочення до здорового способу життя шляхом об'єднання зусиль усього суспільства (Концепція, 2016). З огляду на це такими інструментами можуть бути і цифрові інструменти. Разом з тим у Концепції вони зовсім не згадуються.

У плані заходів щодо реалізації Концепції розвитку системи громадського здоров'я, що затверджений у 2017 р., передбачено лише два заходи, пов'язаних з цифровізацією: впровадження електронної системи управління інформацією в лабораторній мережі системи ГЗ; впровадження електронної інформаційної системи спостереження за інфекційними захворюваннями (План, 2017). Проте очевидно, що цього недостатньо для прискорення системних позитивних змін.

Різні інструменти цифровізації вже активно застосовуються в процесах планування, бюджетування, промоції, надання публічних послуг. Це підтверджується як світовою (Комплект матеріалів, 2012), так і вітчизняною практикою.

Актуалізуючи вказане питання, зауважимо, що питанню збереження здоров'я значна увага приділена в Угоді про асоціацію між Україною та ЄС (Угода, 2014). Також документом передбачається й необхідність доступу до цифрових систем, що забезпечує реалізацію низки спільних для держав завдань.

З огляду на європейський вектор подальшого розвитку нашої держави слід зазначити, що сучасний тренд цифровізації медичних та оздоровчих послуг відповідає базовим європейським законам у сфері захисту прав пацієнтів, таких як Європейська хартія прав пацієнта (Європейська хартія, 2002), Європейська соціальна хартія (Європейська соціальна, 1996), Лісабонська декларація про права пацієнта (Лісабонська декларація,

1981), Конвенція про захист прав і гідності людини щодо застосування біології та медицини (Конвенція, 1997) Декларація про політику в області забезпечення прав пацієнтів в Європі (Декларація, 1994) та ін. Відповідні технології забезпечують прозорість актуальної інформації, надають пацієнтам більше можливостей для захисту та реалізації їхніх прав.

Зокрема, європейське законодавство гарантує реальне право пацієнта на свободу вибору в галузі охорони здоров'я, закріплене як у законодавстві України, так і в Європейській хартії прав пацієнтів, у ст. 5 якої йдеться про те, що «кожен має право на свободу вибору між різними медичними процедурами та закладами (фахівцями) на підставі адекватної інформації» (Європейська хартія, 2002).

На сьогодні у вітчизняному законодавстві з'явилися документи, які закладають основи вжиття подальших заходів цифровізації публічних послуг та врядування, це може стосуватися і сфери ГЗ. Так, у 2017 р. відповідними розпорядженнями Кабінету Міністрів України були схвалені Концепція розвитку електронного урядування в Україні (Концепція, 2017) і Концепція розвитку електронної демократії в Україні (Концепція, 2017).

Постановою Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 р. № 411 затверджений Порядок функціонування електронної системи охорони здоров'я (Порядок функціонування, 2018).

Також у 2018–2019 рр. внесено зміни до Регламенту Кабінету Міністрів України (Про затвердження Регламенту, 2007), якими, зокрема, серед іншого при розробці документів передбачається робити прогноз впливу відповідного рішення на ГЗ, а також на цифрову експертизу.

У 2019 р. Кабінетом Міністрів України був підготовлений проект Концепції інформатизації охорони здоров'я України (eHealth) (Проект розпорядження, 2019). Однак за результатами громадського обговорення було рекомендовано доопрацювати вказаний документ з огляду на нерозкриті основоположні питання з безпеки, контролю якості, базової архітектури, кадрової політики, контролю виконання, прозорості прийняття рішень і фінансуванню галузі. На нашу думку, всі ці питання можуть бути відображені в Концепції розвитку системи громадського здоров'я, до якої слід внести відповідні зміни.

Зауважимо, що запровадження цифрових технологій у цьому напрямі є також частиною Концепції «Держава у смартфоні», реалізація якої відбувається за координації Міністерства цифрової трансформації України. Однак перешкоджає комплексному впровадженню технологій eHealth

відсутність чіткого плану дій і технічного завдання (Бадіков, 2019).

Крім того, Указом Президента України від 8 листопада 2019 р. № 837/2019 «Про невідкладні заходи з проведення реформ та зміцнення держави» (Про невідкладні заходи, 2019) було доручено уряду вжити в 2020 р. низку таких заходів у сфері охорони здоров'я, в тому числі: забезпечення функціонування Єдиної державної інформаційної системи трансплантації; забезпечення єдиних підходів до впровадження в діяльність державних та комунальних закладів охорони здоров'я використання електронної медичної картки пацієнта, електронного кабінету пацієнта, електронної черги; вдосконалення та розвиток системи ГЗ, контроль хвороб та епідеміологічного нагляду для зміцнення здоров'я населення, запобігання захворюванням, збільшення тривалості активного та працездатного віку населення, заохочення до здорового способу життя, зменшення обсягу витрат на медичне обслуговування; затвердження стратегії запровадження медичного страхування. Указом передбачено, що Кабінет Міністрів України зобов'язаний щоквартально надавати Президентові України узагальнену інформацію про стан виконання визначених документом завдань (Порядок функціонування електронної системи, 2018).

Боротьба з туберкульозом перебуває в площині суспільного інтересу, тому цей напрям роботи в публічній політиці у сфері ГЗ нині в Україні особливо актуальний. Зокрема, в Україні вже впроваджені такі цифрові технології для протидії туберкульозу (Центр громадського здоров'я, 2020):

1) *e-TB Manager* – ефективний інструмент, який забезпечує:

- надання в режимі онлайн інформації про лікування випадків захворювання, моніторинг, відстеження схеми лікування, перебування хворих у лікувальних закладах та їх виписку;

- спрощення процедури замовлення та поставок медикаментів з центрального рівня на обласний;

- моніторинг та оцінку рівня запасів медикаментів у будь-якому закладі охорони здоров'я і з урахуванням джерела поставки (постачальника);

- створення бази даних, яку можна використовувати для підготовки звітів, що справлятимуть вплив на політику, стратегію та прийняття управлінських рішень.

2) *QuanTB V4.1* – електронна система кількісної оцінки та раннього попередження, призначена для вдосконалення процесів закупівель, замовлення та планування постачання лікування туберкульозу, створена згідно з Програмою USAID з покращання доступу до фармацевтич-

них препаратів та послуг (SIAPS). Це електронний інструмент, який перетворює складні розрахунки і прогнози національних програм протидії туберкульозу на зручні для відображення графіки, що демонструють ключову інформацію для управління лікарськими засобами.

3) *Відео-ДОТ* – технологія, яка дає змогу медичному працівнику за допомогою смартфона, планшета, або комп'ютера дистанційно контролювати правильність прийому протитуберкульозних препаратів пацієнтом. Центром громадського здоров'я МОЗ України з 2017 р. розпочато впровадження технології відео-ДОТ в окремих регіонах України, лідируюче місце серед яких займає Сумська область, що першою розпочала системне впровадження цього альтернативного методу спостереження за лікуванням пацієнтів згідно з рекомендаціями Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) та з дотриманням законодавства України стосовно захисту персональних даних. У 2018 р. практика поширювалася на решту регіонів України. За 6 місяців 2018 р. доступ до пілотного впровадження відео-ДОТ було забезпечено в дев'яти регіонах України, набрано на лікування близько 150 пацієнтів. Технологія відео-ДОТ з метою лікування хворого на туберкульоз та моніторингу його стану пришвидшує, здешевлює і спрощує його супроводження з боку лікаря.

4) *Цифрове навчання*. Центр громадського здоров'я МОЗ України проводить систематичні тренінги, вебінари, вивчення та обговорення клінічних випадків.

Поступово відбувається й інституційне забезпечення публічної політики у сфері ГЗ та її цифровізації. У 2018 р. МОЗ створено Державну установу «Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України», за якою закріплено велику кількість повноважень. На початок 2020 р. в Україні вже діяли 13 центрів громадського здоров'я: у м. Київ, Кіровоградській, Житомирській, Львівській, Рівненській, Волинській, Сумській, Тернопільській, Херсонській, Київській, Хмельницькій, Черкаській та Полтавській областях. Також розпочато створення ще п'яти центрів: у Запорізькій, Луганській, Вінницькій, Чернівецькій і Закарпатській областях. До кінця 2020 р. такі центри планується створити в кожному регіоні України (Центр громадського здоров'я, 2020).

На базі Державного підприємства «Електронне здоров'я» функціонує адміністратор центральної бази даних eHealth України (Сайт Адміністратора, 2020) який відповідає за розробку і функціонування електронної системи охорони здоров'я.

Поряд із наведеними позитивними результатами потребує цифровізації система охорони здоров'я на місцях. Як зазначають експерти на основі проведеного регіонального моніторингу, лікарні і департаменти охорони здоров'я недостатньо укомплектовані комп'ютерним забезпеченням, в обласних бюджетах більшості регіонів кошти на вказані цілі не передбачені, регіональні програми інформатизації (цифровізації) прийняті не у всіх областях (Бадіков, 2019). Також потребує вирішення проблема відповідного кадрового забезпечення.

Діяльність управлінь з охорони здоров'я обласних державних адміністрацій також поки що не відповідає сучасним вимогам та не передбачає активне використання цифрових можливостей. Їх завдання в основному пов'язані з розвитком мережі закладів охорони здоров'я на території області, запобіганням інфекційним захворюванням та їх ліквідацією, епідеміям, організацією надання медико-санітарної допомоги населенню, що відображено в положеннях про ці структури.

Щодо перспективних напрямів цифровізації, то на сьогодні для України актуальними в галузі е-медицини визначено:

- упровадження автоматизованих інформаційних галузевих систем, які, зокрема, дають змогу перейти до ведення медичної документації в електронному вигляді;

- розвиток телемедицини;

- удосконалення розвитку системи моніторингу стану здоров'я населення;

- створення та впровадження нових комп'ютерних технологій профілактики захворювань, діагностики, забезпечення лікувальних процесів;

- створення загальнодоступних електронних медичних ресурсів;

- розробка методів самодіагностики та побудова власної парадигми здоров'я методами е-медицини (Сайт Центру громадського здоров'я, 2020).

Водночас, ураховуючи основні складові та фактори ГЗ, можна запропонувати такі напрями запровадження нових цифрових технологій у сфері забезпечення ГЗ:

- удосконалення процедур регуляторної політики та вироблення публічних стратегій, програм і проєктів забезпечення ГЗ на основі цифрових технологій;

- конкурсне фінансування проєктів цифровізації у сфері ГЗ;

- дослідження та опитування населення; використання доказів для досліджень у прийнятті рішень, пов'язаних із охороною здоров'я;

- навчання та просвітництво населення, в тому числі розроблення з цієї метою спеціальних додатків, ігор, програм щодо збереження здоров'я тощо;

- розвиток страхової системи;

- забезпечення безпеки дорожнього руху;

- збереження довкілля;

- дотримання принципів «розумного будівництва»;

- виробництво і контроль продуктів харчування;

- сприяння обміну знаннями;

- кластеризація у сфері ГЗ, у тому числі створення формальних інтегрованих структур;

- використання соціальних медіа для запобігання захворюванням та пропагування здорового способу життя;

- забезпечення доступу до передових знань, у тому числі з використанням іншомовних ресурсів;

- упровадження стандартів здорового життя та праці в діяльність підприємств, установ та організацій;

- сприяння доступу до медикаментів, обладнання, здорового харчування;

- захист прав інтелектуальної власності;

- забезпечення конфіденційності та безпеки персональних даних людей;

- етика цифрової взаємодії та ін.

Наведений перелік може бути розвинутий по мірі виявлення і розкриття нових складових і факторів ГЗ.

Висновки і перспективи подальших досліджень. В Україні загалом сформовано правові засади застосування цифрових технологій у сфері ГЗ. Проте потребує вдосконалення базовий документ – Концепція розвитку системи громадського здоров'я, зокрема в контексті доповнення її положеннями про цифрові технології та актуальні напрями подальшої діяльності. Відповідно, необхідне розроблення та схвалення плану заходів щодо реалізації Концепції на 2021-й і наступні роки. Головним координатором у процесі реалізації цього плану слід визначити Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України, який би за мережовим підходом системно організував упровадження цифрових технологій на місцях. При цьому належну увагу слід приділити заходам щодо запобігання захворюванням та формування сприятливого життєвого середовища. З цією метою, безумовно, слід підвищувати фінансову та інституційну спроможність Центру. Крім забезпечення поліпшень у сфері збереження здоров'я, такий підхід суттєво сприяв би й виконанню домовленостей у рамках Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Ураховуючи множину запропонованих напрямів стосовно запровадження нових цифрових технологій у сфері ГЗ, предметом подальших розвідок мають стати механізми їх практичної реалізації.

Список використаних джерел

- Бадіков Т. Пропозиції та зауваження до проекту Концепції eHealth (від 06.07.2019). URL: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/badikov/5d20478b98a94/> (дата звернення: 25.01.2020).
- Бадіков Т. Чи готові регіони до цифровізації та продовження медреформи? (від 06.11.2019). URL: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/badikov/5dc2d3206f5aa/> (дата звернення: 25.01.2020).
- Декларація про політику в області забезпечення прав пацієнтів в Європі. Європейська нарада ВООЗ з прав пацієнта (Амстердам, Нідерланди, березень 1994 р.). URL: <http://www.nbu.gov.ua> (дата звернення: 11.02.2020).
- Деякі питання електронної системи охорони здоров'я : Постанова Каб. Міністрів України від 25.04.2018 № 411. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/411-2018-%D0%BF> (дата звернення: 05.02.2020).
- Дрешпак В. Розвиток електронного урядування як напрям державної інформаційної політики України: організаційний аспект. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2012. Вип. 4. С. 78–87. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dums_2012_4_12 (дата звернення: 01.02.2020).
- Європейська соціальна хартія від 03.05.1996 / Офіц. сайт ВР України. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_062
- Європейська хартія прав пацієнта від 15.11.2002 / Офіц. сайт Львів. держ. мед. ун-ту ім. Данила Галицького. URL: http://meduniv.lviv.ua/les/presscentre/2014/n180414/evropejska_hartiya_prav_pacientiv.pdf
- Кандзюба С. Регіональна хмара публічного управління як складова електронного уряду України. *Аспекти публічного управління*. 2020. № 7(12). С. 28–37. URL: <https://doi.org/10.15421/151962>
- Карпенко О. В., Куйбіда В. С., Наместник В. В. Цифрове врядування в Україні: базові дефініції понятійно-категоріального апарату. *Вісн. НАДУ. Серія: Державне управління*. 2018. № 1. С. 5–10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnaddy_2018_1_3 (дата звернення: 06.02.2020).
- Козюра І. Процеси децентралізації у сфері надання адміністративних послуг. *Теоретичні та прикладні питання державотворення*. 2018. Вип. 22. С. 132–139. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tpdd_2018_22_17 (дата звернення: 12.01.2020).
- Комплект матеріалів по національній стратегії електронної охорони здоров'я / Всесвіт. орг. охорони здоров'я і Міжнар. союз електрозв'язку. Женева: Всесвіт. орг. охорони здоров'я, 2012. 226 с. Всесвітня організація охорони здоров'я: офіц. сайт. URL: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/75211/9789241548465_rus.pdf?sequence=9&isAllowed=y (дата звернення: 11.02.2020).
- Конвенція про захист прав і гідності людини щодо застосування біології та медицини: Конвенція про права людини та біомедицину від 04.04.1997 : прийнята Радою Європи. / Офіц. сайт ВР України. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_334.
- Лісабонська декларація про права пацієнта від 01.10.1981, зі змінами і допов. від 1995 р. / Офіц. сайт ВР України. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/990_016
- Мазур О. Сучасні тенденції впровадження електронного урядування в публічному управлінні: зарубіжний досвід. *Аспекти публічного управління*. 2020. № 7(12). С. 147–156. URL: <https://doi.org/10.15421/151974> (дата звернення: 06.02.2020).
- Порядок функціонування електронної системи охорони здоров'я : Постанова Каб. Міністрів України від 25.04.2018 № 411. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/411-2018-%D0%BF> (дата звернення: 04.02.2020).
- Президент підписав указ щодо реформ: що чекає на охорону здоров'я / Платформа здоров'я: новина від 13 листоп. 2019 р. URL: <https://health-platform.org.ua/novyny/prezydent-pidpysav-ukaz-shhodo-reform-shho-chekae-na-ohoronu-zdorov-ya/> (дата звернення: 12.02.2020).
- Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції розвитку системи громадського здоров'я : Розпорядж. Каб. Міністрів України від 18.08.2017 № 560-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/560-2017-%D1%80/print> (дата звернення: 25.01.2020).
- Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України : Постанова Каб. Міністрів від 18.07.2007 № 950. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/950-2007-%D0%BF/> (дата звернення: 04.02.2020)
- Про невідкладні заходи з проведення реформ та зміцнення держави : Указ Президента України від 08.11.2019 № 837/2019. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/8372019-30389> (дата звернення: 25.01.2020).
- Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні : Розпорядж. Каб. Міністрів України від 20.09.2017 № 649-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/pras/250287124> (дата звернення: 04.02.2020).
- Про схвалення Концепції розвитку електронної демократії в Україні та плану заходів щодо її реалізації : Розпорядж. Каб. Міністрів України від 08.11.2017 № 797-р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/797-2017-%D1%80> (дата звернення: 25.01.2020).
- Про схвалення Концепції розвитку системи громадського здоров'я : Розпорядж. Каб. Міністрів України від 30.11.2016 № 1002-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1002-2016-%D1%80> (дата звернення: 04.02.2020).

- Проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції інформатизації охорони здоров'я України» від 07.06.2019 Сайт «Аптека.online.ua». URL: <https://www.apteka.ua/article/503988> (дата звернення: 29.01.2020).
- Сайт Адміністратора центральної бази даних eHealth України (ДП «Електронне здоров'я»). URL: <https://ehealth.gov.ua/> (дата звернення: 01.02.2020).
- Сайт Центру громадського здоров'я МОЗ України. URL: <https://phc.org.ua/news/seminar-cifrovi-tehnologii-okhoroni-zdorovya-v-sferi-protidii-tuberkulozu> (дата звернення: 21.02.2020).
- Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони; ратифікована Законом України від 16.09.2014 № 1648-VII. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/984_011 (дата звернення: 19.02.2020).
- Україна в міжнародних рейтингах. URL: <https://eukraine.org.ua/ua/news/ukrayina-v-mizhnarodnih-rejtingah> (дата звернення: 05.02.2020).
- Центр громадського здоров'я МОЗ України : інтернет-сайт. URL: <https://phc.org.ua/regionalni-cgz> (дата звернення: 05.02.2020).
- Bolívar M. P. R., Muñoz, L. A. (2018). Political Ideology and Municipal Size as Incentives for the Implementation and Governance Models of Web 2.0 in Providing Public Services. *International Journal of Public Administration in the Digital Age*. № 5(1). P. 36–62.
- Dreshpak V. Modern trends in international researches in the sphere of electronic governance (in the case of publications of the international journal Electronic Government). *Public Administration Aspects*. 2017. № 5(5–6). P. 17–26. URL: <https://doi.org/10.15421/15201713>
- Kassen M. E-Government Politics as a Networking Phenomenon: Applying a Multidimensional Approach. *International Journal of Electronic Government Research*. 2017. № 13(2). P. 18–46.

References

- Badikov T. Propozytsii ta zauvazhennia do proektu Kontseptsii eHealth (vid 06.07.2019). Retrieved from: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/badikov/5d20478b98a94/> (data zvernennia: 25.01.2020).
- Badikov T. Chy hotovi rehiony do tsyvrovizatsii ta prodovzhenia medreformy? (vid 06.11.2019). Retrieved from: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/badikov/5dc2d3206f5aa/> (data zvernennia: 25.01.2020).
- Deklaratsiia pro polityku v oblasti zabezpechennia prav patsiientiv v Yevropi. Yevropeiska narada VOOZ z prav patsiienta (Amsterdam, Niderlandy, berezen 1994 r.). Retrieved from: <http://www.nbu.gov.ua> (data zvernennia: 11.02.2020).
- Deiaki pytannia elektronnoi systemy okhorony zdorovia : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 25.04.2018 #411. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/411-2018-%D0%BF> (data zvernennia: 05.02.2020).
- Dreshpak, V. (2012). Rozvytok elektronnoho uriaduvannia yak napriam derzhavnoi informatsiinoi polityky Ukrainy: orhanizatsiinyi aspekt. *Derzhavne upravlinnia ta mistseve samovriaduvannia*. 2012. Vyp. 4. S. 78–87. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dums_2012_4_12 (data zvernennia: 01.02.2020).
- Yevropeiska sotsialna khartiia vid 03.05.1996 / Ofits. sait VR Ukrainy. Retrieved from: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_062
- Yevropeiska khartiia prav patsiienta vid 15.11.2002 / Ofitsiinyi sait Lviv. derzh. med. un-tu im. Danyla Halytskoho. Retrieved from: http://meduniv.lviv.ua/les/presscentre/2014/n180414/evropejska_hartiya_prav_pacientiv.pdf
- Kandziuba, S. (2020). Rehionalna khmara publicnoho upravlinnia yak skladova elektronnoho uriadu Ukrainy. *Aspekty publicnoho upravlinnia*. N 7(12). P. 28–37. Retrieved from: <https://doi.org/10.15421/151962>
- Karpenko, O. V., Kuibida, V. S., Namestnik, V. V. Tsyfrove vriaduvannia v Ukraini: bazovi definitsii poniatiino-katehorialnoho aparatu. *Visnyk Natsionalnoi akademii derzhavnoho upravlinnia pry Prezydentovi Ukrainy. Serii: Derzhavne upravlinnia*. 2018. # 1. S. 5–10. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnaddy_2018_1_3 (data zvernennia: 06.02.2020).
- Koziura, I. Protsesy detsentralizatsii u sferi nadannia administratyvnykh posluh. *Teoretychni ta prykladni pytannia derzhavotvorenna*. 2018. Vyp. 22. S. 132–139. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tpdp_2018_22_17 (data zvernennia: 12.01.2020).
- Komplekt materialiv po natsionalnii stratehii elektronnoi okhorony zdorovia / Vsesvit. orh. okhorony zdorovia i Mizhnarodnyi soiuz elektrozv'iazku. Zheneva : Vsesvit. orh. okhorony zdorovia, 2012. 226 s. Vsesvitnia orhanizatsiia okhorony zdorovia: ofyts. sait. Retrieved from: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/75211/9789241548465_rus.pdf?sequence=9&isAllowed=y
- Konventsiiia pro zakhyst prav i hidnosti liudyny shchodo zastosuvannia biolohii ta medytsyny: Konventsiiia pro prava liudyny ta biomedytsyny vid 04.04.1997 : pryiniata Radoiu Yevropy / Ofits. sait VR Ukrainy. Retrieved from: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_334-
- Lisabonska deklaratsiia pro prava patsiienta vid 01.10.1981, zi zminamy i dopov. vid 1995 r. Ofits. sait VR Ukrainy. Retrieved from: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/990_016

- Mazur, O. (2020). Suchasni tendentsii uprovdzhennia elektronnoho uriaduvannia v publinomu upravlinni: zarubizhnyi dosvid. *Aspekty publichnoho upravlinnia*. N 7(12). S. 147–156. Retrieved from: <https://doi.org/10.15421/151974>
- Poriadok funktsionuvannia elektronnoi systemy okhorony zdorovia : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 25.04.2018 #411. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/411-2018-%D0%BF>
- Prezydent pidpysav ukaz shchodo reform: shcho chekaie na okhoronu zdorovia / Platforma zdorovia: novyna vid 13.11.2019. Retrieved from: <https://health-platform.org.ua/novyny/prezydent-pidpysav-ukaz-shhodo-reform-shho-chekaye-na-okhoronu-zdorov-ya/>
- Pro zatverdzhennia planu zakhodiv shchodo realizatsii Kontseptsii rozvytku systemy hromadskoho zdorovia : Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 18.08.2017 # 560-r. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/560-2017-%D1%80/print>
- Pro zatverdzhennia Rehlamentu Kabinetu Ministriv Ukrainy : Postanova Kabinetu Ministriv vid 18.07.2007 # 950. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/950-2007-%D0%BF/>
- Pro nevidkladni zakhody z provedennia reform ta zmitsnennia derzhavy : Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 08.11.2019 #837/2019. Retrieved from: <https://www.president.gov.ua/documents/8372019-30389> (data zvernennia: 25.01.2020).
- Pro skhvalennia Kontseptsii rozvytku elektronnoho uriaduvannia v Ukraini : Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 20.09.2017 # 649-r. Retrieved from: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/250287124>
- Pro skhvalennia Kontseptsii rozvytku elektronnoi demokracji v Ukraini ta planu zakhodiv shchodo yii realizatsii : Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 08.11.2017 # 797-r. Retrieved from: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/797-2017-%D1%80>
- Pro skhvalennia Kontseptsii rozvytku systemy hromadskoho zdorovia : Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 30.11.2016 # 1002-r. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1002-2016-%D1%80> (data zvernennia: 04.02.2020).
- Proiekt rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro skhvalennia Kontseptsii informatyzatsii okhorony zdorovia Ukrainy» vid 07.06.2019. Sait «Apteka.online.ua». Retrieved from: <https://www.apteka.ua/article/503988>
- Sait Administratora tsentralnoi bazy danykh eHealth Ukrainy (DP «Elektronne zdorovia»). Retrieved from: <https://ehealth.gov.ua/>
- Sait Tsentru hromadskoho zdorovia MOZ Ukrainy. Retrieved from: <https://phc.org.ua/news/seminar-cifrovi-tehnologii-okhoroni-zdorovya-v-sferi-protidii-tuberkulozu>
- Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odniiei storony, ta Yevropeiskym Soiuzom, Yevropeiskym spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhnimy derzhavamy-chlenamy, z inshoi storony; ratyfikovana Zakonom Ukrainy vid 16.09.2014 # 1648-VII. Retrieved from: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/984_011
- Ukraina v mizhnarodnykh reitynhakh. Retrieved from: <https://eukraine.org.ua/ua/news/ukrayina-v-mizhnarodnih-rejtingah>
- Tsentr hromadskoho zdorovia MOZ Ukrainy : internet-sait. Retrieved from: <https://phc.org.ua/regionalni-cgz>
- Bolívar, M. P. R., Muñoz, L. A. (2018). Political Ideology and Municipal Size as Incentives for the Implementation and Governance Models of Web 2.0 in Providing Public Services. *International Journal of Public Administration in the Digital Age*. N 5(1). P. 36–62.
- Dreshpak, V. (2017). Modern trends in international researches in the sphere of electronic governance (in the case of publications of the international journal *Electronic Government*). *Public Administration Aspects*. N 5(5–6). P. 17–26. Retrieved from: <https://doi.org/10.15421/15201713>
- Kassen, M. (2017). E-Government Politics as a Networking Phenomenon: Applying a Multidimensional Approach. N 13(2). P. 18–46.

Oleksii Demikhov,

candidate of Public Administration,

*assistant Professor, Department of Management, Academic Research Institute of Finance,
Economics and Management Oleg Balatsky, Sumy State University*

Iya Dehtyarova,

doctor of sciences of public administration,

*professor of the Department of regional management, local government and city management,
National Academy for Public Administration under the President of Ukraine*

DEVELOPMENT OF LEGAL PRINCIPLES APPLICATION OF DIGITAL TECHNOLOGIES IN THE FIELD OF PUBLIC HEALTH IN UKRAINE

The general articulation of the issue and its connection with the important research and practice tasks. The existing results highlight the need for more active and systematic use of digital technologies, although some steps have been taken in Ukraine towards public health.

The analysis of the recent publications regarding the issues this article deals with; identification of parts of the general problem that have not been previously addressed. An analysis of recent research in this area (such as V. Dreshpak, S. Kandyuba, O. Karpenko, V. Kuybida, V. Namestnik, I. Kozyura, O. Mazur, M. Bolivar, etc.) shows that digital instruments today must be a priority for the formulation and implementation of public policies in all spheres of public life. At the same time, the conditions for their implementation in the field of public health have not yet been disclosed.

The purpose (the objective) of this article. To analyze the state of formation and to determine the directions of development of the legal basis for the application of digital technologies in the field of public health in Ukraine.

The key results and the background. European and national documents related to digitization and public health are analyzed. It is established that today the basic legal principles for public health is generally formed, but a systematic representation of the future policy vectors in the concept of development of the public health system is needed by amending it.

The situation regarding institutional support of public health is disclosed.

The directions of introduction of new digital technologies in the field of public health are suggested, among them: improvement of regulatory policy procedures; implementation of public strategies, programs and projects for public health; education and education of the population; development of the insurance system; clustering; ethics of digital interaction, etc.

Conclusions and the prospects of the further research. In Ukraine, legal frameworks for the use of digital technologies in the field of public health have generally been formed. However, the basic document – The Concept of Public Health System Development – needs improvement. It needs to be complemented by digital regulations and current trends. The main coordinator in the process of implementing this plan is to designate a Public Health Center of the Ministry of Health of Ukraine.

The subject of **further research** should be the mechanism for their practical implementation, given the many proposed directions for the further introduction of new digital technologies in the field of public health.

Keywords: public health; legal principles; institutional support; digital technology; policy areas.

Матеріал надіслано 10 березня 2020 р.

Цитування:

Деміхов О., Дегтярьова І. Розвиток організаційно-правових засад застосування цифрових технологій у сфері громадського здоров'я в Україні. *Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президенті України*. 2020. Вип. 1. С. 80–87.

Повна версія статті доступна також на сторінці:

<http://zbirnyk-nadu.academy.gov.ua>